

iritzia

gaurko...

...elkarriketa

Jose Felix Diaz de Tuesta

• LURRATS
KOLEKTIBOKO KIDEA •

«Bidegorrien plangintza egitera bultzatu nahi ditugu erakundeak»

Maiatzean Europako hainbat aditu bilduko dira bidegorrien inguruko jardunaldietan, Lurrats eta Kalapie taldeek antolatuta.

■ Zerk bultzatu zaituzte jardunaldiok antolatze-ra?

Gure taldeak Deba Goienerako trenbide zaharra bidegorri bihurtu dadin eskatzen du. Diputazioak agindu digu Maltzaga-Urbina autobiodea egiten denean hori ere egingo dela. Baina hori gure bailarako egoera da. Bestela ez dago mugimendu handirik. Jardunaldion bitartez, bidegorri sarean plangintza bat egitera bultzatu nahi ditugu erakunde publikoak.

■ Euskal Herrian nolakoa da egoera?

Beno, Araban badago plan bat hainbat kilometro bidegorri egiteko, lehengo trenbide zaharrak-eta aprobeztatuz. Gipuzkoan, guk dakigula, ez dago halakorik. Herri herri aldatu egiten da egoera.

■ Zuek Lehendabizi proiektua defendatzen duzue.

Bai, hori da Gipuzkoako Diputazioari erakutsi genion proiektua. Bailara bakoitzak bere bidegorria izateko eta gero horiek guztiak lotuta egoteko eskatzen dugu, sare bat osatu arte.

■ Ze erantzun jaso duzue?

Oraingoz ez dugu inolako erantzunik jaso.

Iban Arregi
DONOSTIA

...esaera

«Elorrioko buzkantza, zazpi libra eta bost ontza»

...hizpideak

Lasa eta Zabalaren hilketak epaigelako bidean

■ Joxean Lasa eta Joxi Zabala gazte tolosarrak bahitu eta hil zituztela ia hamasei urte iragan direnean, auzia epaigelako bidean dago. Fiskalak, herri akusazioak eta akusazio partikularrek dagoeneko behin-behineko ondorioak eta zigor eskaerak aurkeztu dituzte entzutegian. Auzipetuen defentsai ondoko egunetan egitea dagokie, eta ondoren Entzutegi Nazionalak ahozko epaiketa noiz izango den zehaztu beharko du. Akusazio partikularren txostenak, fiskalak aurkeztutakoare-

kin alderatuta, krimen haien atzean erabaki politiko bat zegoela nabarmentzen du. Hau da, Espainiako Gobernuak eta PSOEk ETArekin kontra Ipar Euskal Herrian lege kanpoko bitartekoen bidez aritzea erabaki zutela. Izan ere, gertaera haien ikuspegi orokorra gogoan izatea garrantzitsua da, Estatuaren gerra zikinarekin atal soil batean galdu gabe. Bestalde, instrukzioan zehar akusatuaren aldetik izandako jukutriei epaiketan ere segida izango dutela espero daiteke.

Naziak eskoletan

■ Denver, Jonesboro, Princeton eta Paducah dira Estatu Batuek duten izurritearen adibide garbiak: armagintzaren eta biolentzia kulturaren arrandiaren ondorioz sorturiko tragedia. Denverko sarraskiak —gutxienez 15 lagun hilik, Columbine eskolan— zer pentsatua eman beharko lieke Estatu Batuetako agintariei, defentsarako eskubidearen atzean nazismo aztarnak ezkutatzen baitira.

Amaren abizena, ados jarritz gero

■ Seme-alabei amaren deitura emateko aukera izango dute Hego Euskal Herriko gurasoek laster, Madrilgo Kongresuan bat etorri baitira gai hori arautuko duen lege proposamen berrian.

Gurasoak ados jartzea aski izango da haurrak amaren deitura hartzeko, baina bat etortzen ez badira, aitaren deitura emango zaie seme-alabei. Desadostasuna dagoenean epaitegiak erabakitzea proposatu du IUK, baina, eremu pribatuko eraba-

Su-eten hitzarmena

■ Ekialdeko Timorren su-etenaren finkatzen duen agiria sinatu zuten atzo herri hori Indonesiatik bananduta ikusi nahi dutenek eta orain arte bezala segitzearen aldekoek.

Atzoko ekitaldiak Indonesiako egoera normaldu gabea islatu zuen: Joao Tavares paramilitarra Dilin izan zen agiria izenpetzeko; Xanana Gusmao gerriklari independentistak, aldiz, faxez igorri zuen bere sinadura, Jakartan baita bere etxean arrestaturik.

kietan Estatuak esku-hartzea gaitzetsiz, usadiozko aukeraren alde egin dute parlamentario gehienek: aitaren abizena, aurrena.

Arrazoizko dirudi eremu pribatuko erabakiotan epaitegia ez sartzea, baina eztabaidagarri bada, gutxienez, adostasunik ez dagoenean legeak alde baten alde egitea. Haurraren izena hautatzeko ere eztabaida franko izaten da, baina legeak inoren alde erabakitzeke beharrik ez dago.

...pertsonaiak

ZHANG YIMOU • Zinema zuzendari txinatarrak Cannesko jaialdian aurkeztu behar zituen bi filmak ez erakustea erabaki du, bere filmekin Mendebaldeak egiten duen «erabilera politizatua» salatzeko.

CLAUDE IRURETAGOiena • Dantza eskola sortzeko proiektua gogoetazten hasi da Maritzuli konpainiako zuzendari artistikoa. Ehun bat dantzari gazte bildu ditu Euskal Dantzarien Biltzarreko irakasleak Maritzuli konpainian.

HEBE DE BONAFINI • Argentinako Maiatzaren Plazako Amak taldeko burua Belgraden izan da, hango biztanleei elkartasuna adierazteko eta NATOren bonbardaketak salatzeko. Atzo Gasteizen izan zen.

...datua

5.000 euskal hiztunen laguntza behar dute ahotza ezagutzeko sistemen bidez ordenadoreek euskarara mintzatua ulertzea ahalbidetuko duen ikerketa-proiektu bat martxan jartzeko.

...adierazpena

«Globalizazioak auzitan jarri du subiranotasunaren printzipioa»

Raul Zaffaroni
Argentinako diputatua

... seiko urrea

ANDRES URRUTIA

Txino txikiak

Txinako txinoak txinatar direnetik, ezin txino txikiarik aipatu, halakoxeak baitziren itsasaldeko herrietan atzipe-tu errazak edo harat-honat bizietan erabiltzeko moduko norbanakoak, inoren menpe eta zerbitzuko.

Maiz, euskaldunok ere, txino txikien modura erabili gaituzte. Neurri batez, gure erruz eta largakeriaz. Bestenaz ere, Euskal Herrian, gizarte zerbitzari izan beharko luketenean, urterik urte eta egunik egun gogoratzen digute euskara bera ez dela gauza gure zereginak bideratzeko. Hura dute aitzakia. Ezin, ordea, euskarari lege dagokiona gorde eta, gehienetan, estakuru kontuetan ibiltzen dira, gozotsu eta go-

gotsu, euskararena ahalik eta berandu aginduz.

Zertxobait esan ahala, muturrekoztat hartu. Hil ala bizikoak omen horretan lardaskatzen direnak. Euskarari, arrenka eta ezinbestean leku txikia eskaini eta ele-eleka dabil-tza, itzultzaile prestuen eskuetan euskararen geroa jarri dutelako. Beude itzultzaile onak. Trebe badira, hainbat hobe. Eurok dira beharrezkoenak, ziur asko,

une honetan. Baina ez hori bakarrik. Betor, aldi berean ere, edozein langintza publikotan dabil-tzanen konpromisoa, euskaldunen aurrean euskaraz lan egiteko. Ekintzak garrantzi, jarrera are garrantzitsua goa, euskararenean espirtu herria behar baitugu, begirunezko jokaera bestelakoa.

Lotsari eta zigortua baino, eguneroko bihurtua nahi dugu euskara, zer bait arraro eta lekuz kanpo izan gabe.

Horra hor gure txinotzal-dia, nahitaez pairatu beharrekoa. Gurean ibili nahi eta ezin. Txino txikiak antzera, norberaren etxean, norbera ere beheratua eta azpiratua.

Txino txikiak, lantzean behin, atako bandan ibili eta bereari ekiten diote, gauza baitira, euren txino txiki egoera horretan ere, lan propioak egiteko.

Lotu ordez, txino txikiok bereiztu beharrean gaituzte. Horigatik dugu ordua, guk, txino txikiak, batu eta Mendebaldeko literaturan ezaguna zen XIX. mendeko kontu hura berpizteko.

Ikustekoak lirateke, orduantxe ere, jauntxo handi-mandi askoren komeriak, euskaldunon «arrisku horia» datorrela eta.